

Het ontwikkelingsplan WCW

Op 26 september 1973 werd het terrein door de erven Nagel overgedragen aan ZWO. In 1987 kreeg de vereniging een brief van ZWO waarin stond dat het WCW in fasen uitgebreid zou worden. ZWO verzocht de vereniging om het oostelijk deel van het terrein vrij te maken voor de eerste fase. De naam ZWO veranderde in 1988 in NWO (Nederlandse organisatie voor wetenschappelijk onderzoek). Eind jaren tachtig stelde de stadsdeelraad van de Watergraafsmeer het Ontwikkelingsplan WCW vast. Dit leidde tot het bedrijfsverzamelgebouw Matrix. Daarna stagneerde de ontwikkeling.

Mevrouw Pieters Kwiers

In september 1988 werd mevrouw Pieters Kwiers voorzitter van volkstuinvereniging Frankendael.

Kantine

Ledenvergaderingen vonden in 1988 plaats in het Kraaiennest aan de Polderweg. Op het complex aan de Oosterringdijk was een bestuurshuis en een kantine, het Praethuys genaamd. In 1989 was Hil Veldhuis beheerder van het Praethuys en Frans der Leur assistent-beheerder. Het Praethuys was geopend op zaterdagen van 10.00 uur tot 16.00 uur en op zondagen van 12.00 uur tot 17.00 uur. In augustus 1989 werd voor het eerst een ledenvergadering gehouden in het Praethuys. Omdat de ruimte beperkt was, werd aan niet-leden gevraagd plaats te maken voor leden. (De leden waren in die tijd merendeels mannen. Hun echtgenotes waren vaak geen lid. In het voorjaar van 1989 hadden de echtgenotes de gelegenheid gekregen lid te worden.) Vanaf 1989 mochten leden en donateurs het Praethuys gebruiken om er feestelijke bijeenkomsten te houden. Het enige dat ze daarvoor hoefden te betalen was fl. 50 voor de schoonmaak achteraf. De drank kon men kopen aan de bar, voor hapjes moest men zelf zorgen. Vrienden en kennissen die geen lid of donateur waren, mochten het Praethuys niet voor dit doel gebruiken. In 1990 was het bedrag verhoogd naar fl. 100. De helft was voor schoonmaakkosten. De andere helft was voor elektra et cetera. De dinsdagavonden waren klaverjasavonden. Op zondagmiddagen kon men oefenen met klaverjassen in de kantine. De ledenvergadering van 7 april 1990 werd gehouden in Open Hof, een bejaardencentrum aan de Fahrenheitstraat. In 1991 kocht de vereniging een oude houten muziekschool, die overgeplaatst werd en dienst ging doen als verenigingsgebouw. Op het dak liet men sedum (vetplanten) aanbrengen ter isolatie.

Bodemverontreiniging op het complex aan de Oosterringdijk

In 1989 werden watermonsters genomen door de Dienst Waterleidingen van de gemeente Amsterdam. Er bleek teveel lood, zink en koper in het water te zitten van een deel van het complex. Op de Hugo de Vrieslaan (een laan op het complex) was het loodgehalte 170 eenheden. In leidingwater mochten maximaal 50 eenheden lood zitten. De verontreiniging was veroorzaakt door een gasfabriek die jarenlang op een aangrenzend terrein had gestaan.

Nikhef

Op hetzelfde terrein kwam na de gasfabriek het Nikhef, Nederlands Instituut voor kernfysiologisch onderzoek. In de jaren negentig gingen er verhalen rond over kikkers met drie koppen die op Frankendael gesignaleerd zouden zijn. Dit is echter nooit bewezen.

Vrijwillige bijdragen aan NWO

In de Echoput van oktober 1989 wordt gesproken over een 'vrijwillige' bijdrage aan NWO. In 1988 is door de vereniging meer dan fl. 30.000 betaald aan NWO voor het gebruik van de grond.

Terugblik op de jaren tachtig

In haar nieuwjaarsrede op 7 januari 1990 maakte de voorzitter de balans op van de jaren tachtig. Een aantal tuinders had gedwongen afstand moeten doen van hun tuin. Er was nog steeds onduidelijkheid over de tuinen die in de toekomst opgeofferd zouden worden aan de plannen van Den Haag. In de jaren tachtig was gebleken dat het slib in de sloten zwaar verontreinigd was. De grootste boosdoeners waren lood, zink en koper, restanten van de activiteiten van een aangrenzend terrein, de gasfabriek. Het slib werd afgevoerd. De ligusterhagen langs de paden waren aangetast door het ligusteraaltje. Ze werden vervangen door Spaanse aken.

Onrust door de plannen van WCW

In 1994 stelden de universiteit van Amsterdam en het NWO het Plan Kenniscentrum Amsterdam op. Er verscheen een nota van uitgangspunten ter voorbereiding op het bestemmingsplan. In 1994 werd Piet Stuurman voorzitter van tuinvereniging Frankendael. In een brief d.d. 27 april 1995 vroeg hij aan de voorzitter van het bestuur van Stadsdeel Watergraafsmeer duidelijkheid over de plannen van WCW. Tevens vroeg hij aan het Stadsdeel om te gaan zoeken naar vervangende ruimte voor de vereniging. In een brief d.d. 15 mei 1995 antwoordde de voorzitter van het bestuur van het Stadsdeel Watergraafsmeer dat hij geen volledige zekerheid kon geven met betrekking tot de toekomst van Frankendael op het WCW-terrein. Verder stelde hij dat het Stadsdeel niet verplicht was om te zoeken naar vervangende ruimte voor de vereniging en ook geen vervangende ruimte voor de vereniging had. In een brief d.d. 23 mei 1995 deelde wethouder Stadig van de Centrale Stad echter mee dat hij vond dat de gemeente de vereniging een alternatief moest bieden. In september 1995 kwamen 12 tuinders bij elkaar om de mogelijkheden te onderzoeken om te kunnen blijven doorgaan met tuinieren op het terrein. Er was veel onduidelijkheid over de toekomst van het complex. Er was behoefte aan een strategie die door het grootste deel van de leden zou worden gedragen. Besloten werd het bestuur te vragen om op korte termijn een vergadering te beleggen en daarbij ook de portefeuillehouder van het Stadsdeel en de planontwikkelaar van de universiteit uit te nodigen. Vijf kunstenaars maakten plannen om een tentoonstelling te organiseren om de vereniging onder de aandacht te brengen. Bovendien ontstond het plan om een boekje te maken. Er ontstond een milieugroep. Monique Bosch, een tuinder, schreef een brief aan prins Claus, de beschermheer van volkstuinen. In een brief van Stadsdeel Zeeburg van 10 oktober 1995 werd de vereniging meegedeeld dat er ook in Stadsdeel Zeeburg geen ruimte was voor een nieuw volkstuinencomplex. Op 26 oktober 1995 vond een informatieve bijeenkomst voor de leden plaats in het verenigingsgebouw over de plannen van Stadsdeel Watergraafsmeer en de universiteit in aanwezigheid van de stadsdeelvoorzitter en Hans Smit van de Dienst Ruimtelijke Ordening van de Centrale Stad. De stadsdeelvoorzitter vertelde dat er op het terrein van de volkstuinen een Sciencepark zou komen, gecombineerd met woningbouw. Omdat er wel plannen waren maar geen geld, was besloten de plannen in fases uit te voeren. In fase 1 zou woningbouw rond de Anna's hoeve (een gebouw van de universiteit aan de Kruislaan) gerealiseerd worden. In fase 2 zou het gebied bij de spoordijk aan de beurt komen en in fase 3 de buitenrand van het gebied. Hans Smit herinnerde de tuinders eraan dat er in 1972 al een plan was om het terrein te ontruimen. De tuinders die toen meegegaan waren naar Driemond mochten blijven zolang NWO de grond niet nodig had. De afspraak was dat Frankendael de grond geleidelijk zou overdragen aan NWO. Op 21 december 1995 kwam een groepje tuinders van tuinvereniging Frankendael en tuinvereniging De Molukken bij elkaar. Tuinvereniging De Molukken grensde aan tuinvereniging Frankendael. Deze vereniging had een andere positie omdat ze de grond huurde van de gemeente. Het doel van de vergadering was het behoud van de beide complexen. Men richtte zich op de vraag: 'Moeten we weg voor een weg?'. Op 19 februari 1996 spraken Onk Maas (de partner van een lid van vereniging Frankendael), de heer J.T. Nolte (secretaris van de Bond van Volkstuinders) en twee tuinders van Frankendael (Monique Bosch en mevrouw Pieters Kwiers) in tijdens de vergadering van de deelraad Watergraafsmeer bij het onderwerp Stand van zaken WCW-terrein. Monique Bosch en mevrouw Pieters Kwiers stelden daarbij voor om de tuinders van Frankendael te laten tuinieren op het landgoed Frankendael, bij Klein Dantzig. De Bond van Volkstuinders ondersteunde dit voorstel. Onk Maas benadrukte dat NWO de grond nog niet nodig had, maar toch alvast een weg wilde aanleggen. In februari 1996 stelde de Centrale Stad een paar miljoen gulden ter beschikking aan de Watergraafsmeer voor de ontsluiting van het WCW-gebied, anders gezegd: voor de aanleg van de weg. De aanleg van de weg betekende het einde voor de vereniging op het complex in de Watergraafsmeer.

Mevrouw Pieters Kwiers voor de tweede keer voorzitter

In maart 1996 werd mevrouw Pieters Kwiers voor de tweede keer voorzitter. Een aantal tuinders vroeg zich af of men het oude terrein wel moest verlaten. Ze richtten de werkgroep Toekomst tuinen op. Mevrouw Pieters Kwiers vond dat de tuinders moesten wijken voor de plannen van NWO. Ze had de rechtsbijstandsverzekering geraadpleegd. De verzekering zag geen mogelijkheid voor de vereniging om te kunnen blijven tuinieren op de plaats aan de Oosterringdijk. De werkgroep Toekomst tuinen probeerde het moment van vertrek uit te stellen. Mevrouw Pieters Kwiers was ervan overtuigd dat men niet op de oude plek kon blijven tuinieren. Er ontstond verdeeldheid onder de tuinders.

Opheffen van de vereniging?

In maart 1996 werd tijdens de ledenvergadering aangekondigd dat in 1997 het 25-jarig jubileum van de vereniging gevierd zou worden. Daarvoor werd fl. 5000 gereserveerd. Er werd fl. 17.624 toegevoegd aan de reserves. Er werd geen huur voor de grond meer betaald. Er werd gesproken over het opheffen van de vereniging. Het geld dat overbleef zou naar een goed doel gaan. Het goede doel mocht ook een nieuwe vereniging zijn.

Op zoek naar een nieuwe plek

In 1996 waren er nog 150 tuinen op het complex. In het voorjaar van 1996 stuurde de vereniging een raadsadres aan Stadsdeel Watergraafsmeer, waarin stond dat de deelraad voor vervangende grond moest zorgen, liefst op het landgoed Frankendael. De plannen voor het WCW-terrein zouden door de Centrale Stad worden uitgevoerd en niet meer door Stadsdeel Watergraafsmeer. Het ontwikkelen van een kenniscentrum was een grootstedelijk project geworden. In het Amsterdams Stadsblad van 29 mei 1996 stond dat het een prestigieuze wijk zou worden waarvan natuurwetenschappers hoge verwachtingen hadden. In de ledenvergadering van mei 1996 werd gestemd over de vraag of de leden wilden dat de vereniging zich zou houden aan de afspraken met NWO. Er waren 18 stemmen voor, niemand tegen en 20 onthoudingen.

Tentoonstelling

Van 3 september t/m 30 september vond een tentoonstelling plaats door de kunstenaars van Frankendael in het Stadsdeelkantoor Watergraafsmeer. De exposerende kunstenaars waren Gemma van den Broek, Miek de Knecht, Yvonne Oerlemans, Lucas van der Put, Sjoukje Schaafsma, Frits Marnix Woudstra en Hans Donjacourt.

Redactie Echoput aan de kant geschoven

In de Echoput van november/december 1996 deelde het bestuur mee voortaan zelf voor de berichtgeving aan de tuinders te zorgen. De redactie van de Echoput werd door het bestuur aan de kant geschoven. De redactie wilde liever zelf doorgaan met het maken van de Echoput, maar legde zich neer bij de bestuursbeslissing. Het bestuur deelde mee dat 1998 het laatste seizoen zou worden aan de Oosterringdijk.

Plannen voor een hofje met kant-en-klare huisjes

Volgens het rapport van de Dienst Ruimtelijke Ordening konden 50 tuinders naar het landgoed Frankendael. De overige tuinders konden naar Driemond. Mevrouw Pieters Kwiers had in het landgoed een hofje voor ogen voor de tuinders die door leeftijd, handicap of om sociaal-medische redenen niet mee naar Driemond konden. Er zouden kant-en-klare huisjes neergezet worden die men per maand kon huren. Het Stadsdeel Watergraafsmeer wilde echter van het landgoed Frankendael een groot openbaar park maken. In juni 1997 werd in het stadhuis de voortgang van volkstuinvereniging Frankendael behandeld. In de gemeentebegroting van 1998 werd een bedrag opgenomen van 4,5 miljoen gulden om de verhuizing te realiseren. Het was nog niet duidelijk waarheen men zou gaan verhuizen. In een brief d.d. 31 oktober 1997 verzocht NWO de vereniging per 1 november 1998 het terrein volledig te ontruimen. Wethouder Stadig stelde in een brief van 4 september 1997 aan het Grondbedrijf voor dat in het herontwikkelde stadspark Frankendael 50 tuinen als dagrecreatie zouden komen en ongeveer 100 tuinen in Driemond gerealiseerd zouden worden. Op de ledenvergadering van 21 maart 1998 waren de voorzitter van het dagelijks bestuur

van Stadsdeel Watergraafsmeer en de voorzitter van de commissie Verhuizing Frankendael aanwezig. De voorzitter van het dagelijks bestuur van Stadsdeel Watergraafsmeer deelde mee dat de 50 tuinders die niet meegingen naar Driemond, niet naar het landgoed Frankendael konden. Het Stadsdeel wilde wel zoeken naar een andere locatie in het Stadsdeel. Op 9 september 1998 besloot de raadscommissie Volkshuisvesting, stadsvernieuwing, ruimtelijke ordening en grondzaken dat de Centrale Stad fl. 400.000 extra ter beschikking moest stellen om de atletiekbaan in sportpark Middenmeer in Stadsdeel Watergraafsmeer in orde te maken voor de 50 tuinders die niet meegingen naar Driemond. Op 30 september 1998 besloot de gemeenteraad dat het hofje daar zou komen. De locatie zou pas op 1 juni 1999 gereed kunnen zijn.

De vereniging verhuisde naar Driemond

In opdracht van het Grondbedrijf Amsterdam werd een bodemonderzoek uitgevoerd op het terrein in Driemond. In de Echoput van juni 1998 stond de uitslag van het bodemonderzoek. De grond was geschikt om te tuinieren. Terro Civiël Milieu werd door de Centrale Stad benoemd om het terrein in Driemond gebruiksklaar te maken. De aannemer zou het werk in drie fasen verrichten.

Het oude verenigingsgebouw kon niet mee naar Driemond

In de zomer van 1998 bleek het oude verenigingsgebouw niet te voldoen aan de eisen van de commissie voor Welstand en Monumenten van Stadsdeel Zuidoost en de gemeente Diemen.

De wisseling van voorzitter ging niet door in 1998

In de ledenvergadering van 31 oktober 1998 stond de verkiezing van een nieuw bestuur op de agenda. Mevrouw Pieters Kwiers zou aftreden omdat ze niet zou meeverhuizen naar een van de twee locaties. Een kwartier voor aanvang van de vergadering deelde mevrouw Pieters Kwiers echter mee dat ze door een aantal tuinders gevraagd was om voorzitter te blijven tot 1 april 1999. Ze had besloten hier gehoor aan te geven. Drie tuinders die zich kandidaat hadden gesteld voor het nieuwe bestuur vonden deze gang van zaken onacceptabel en trokken daarom hun kandidatuur in. Mevrouw Pieters Kwiers bleef voorzitter. Ze deelde mee dat het NWO eiste dat de vereniging op 1 mei 1999 zou verhuizen. De tuinders die mee zouden gaan naar Driemond moesten voor 15 november 1998 fl. 400 betalen als voorschot op de contributie voor 1999 en fl. 80 voor de bouwvergunning per huisje. Deze maatregel nam het bestuur omdat leden zich anders te vrijblijvend kon inschrijven voor Driemond. Het bestuur wilde weten hoeveel leden er echt meegingen.

Bodemverontreiniging op de plaats waar het hofje zou komen

Op de atletiekbaan zou vanaf 1 juni 1999 de eerste tien jaar niet gebouwd zou worden. Bij onderzoek van de grond bleken er veel sintels in de grond te zitten. Deze sintels bleken zwaar verontreinigd te zijn. Voor de voorzitter stond het daarom nog niet vast dat het hofje op de atletiekbaan zou komen. Het college van burgemeester en wethouders van de Centrale Stad besloot dat er aanvullend onderzoek gedaan moest worden naar de grond. In een brief d.d. 18 november 1998 deelde wethouder Stadig mee dat er eerder voor de totale verplaatsing naar Driemond en de atletiekbaan fl. 4.500.000 gereserveerd was. De locatie Driemond werd inmiddels geraamd op fl. 3.500.000. Daardoor zou er voor de atletiekbaan maar fl. 1.000.000 overblijven. Hij nam zich voor meer onderzoek te doen naar de grond van de locatie Atletiekbaan en een nieuw financieringsvoorstel te maken.

Antwoorden op vragen van tuinders over het terrein in Driemond

In januari 1999 legde een groepje tuinders een aantal vragen voor aan het bestuur over het aan te leggen complex in Driemond. De vragen gingen over de grond, de paden, de elektra, et cetera. Het groepje kreeg onder andere de volgende informatie van het bestuur:

- De grond zou diep gefreesd worden. (Dat is niet gebeurd.)
- Er zou een nieuw gemaal komen. Het grondwaterpeil zou dan als het nodig was, 80 centimeter kunnen dalen. (Er is wel een nieuw gemaal gekomen, maar men heeft besloten het peil niet te laten dalen.)
- Er zou stro in de bestaande sloten komen. (Dat is gebeurd.)
- Er zou elektra aangelegd worden tot aan de huisjes. Dat zou fl. 330.000 kosten. (Dat is niet gebeurd.)
- De tekening voor het nieuwe verenigingsgebouw zou eind januari 1999 ingeleverd worden bij Stadsdeel Zuidoost en begin februari besproken worden in de Welstandscommissie.
- De contributie zou niet hoger worden dan fl. 850, waarvan ± fl. 450 voor Frankendael (onderhoud verenigingsgebouw, verzekering, e.d.) en ± fl. 400 voor grondhuur. (Dat is gebeurd.)
- De gemeente zou fl. 0,72 per m² in rekening brengen. (Bij het schrijven van dit overzicht is nog niet bekend hoe hoog de huurprijs wordt.)

Naar aanleiding van de vragen van dit groepje schreef ingenieur R.J. Hilhorst van het gemeentelijk Grondbedrijf in een brief d.d. 19 januari 1999, dat het terrein voorzien zou worden van een gemaal en sloten. Samen zouden deze sloten en het gemaal zorgen voor een goede afwatering van het terrein. Het IBA (Ingenieursbureau Amsterdam) stond daar borg voor.

Het Stadsdeel Watergraafsmeer en de Vrienden van Frankendael wilden het hofje niet op het landgoed Frankendael

Mevrouw Pieters Kwiers wilde nog steeds dat er een hofje zou komen in het landgoed Frankendael aan de Middenweg, maar de Vrienden van Frankendael (het landgoed) hielden dat tegen, gesteund door het stadsdeelbestuur. Saar Boerlage, lid van de gemeenteraad namens de fractie van GroenLinks, nodigde de tuinders die naar het hofje zouden gaan, op 13 februari 1999 uit om van gedachten te wisselen over de mogelijkheden. Zij stelde dat nog geen enkele instantie toegezegd had om huisjes te kopen en vervolgens te verhuren. Het leek haar het beste dat het hofje in Driemond zou komen en dat de tuinders met een belbus vervoerd zouden worden van hun huis naar hun tuin. Dat kon volgens haar voor de prijs van fl. 1 per rit. Bijna niemand was voor dit plan. Het ging daarom niet door. In juli 1999 stond vast dat het hofje op de atletiekbaan zou komen. Mevrouw Pieters Kwiers diende een subsidieaanvraag in bij de MGZ (Milieu Gezondheidszorg) voor de bouw van huisjes die verhuurd zouden gaan worden.

Stoorkosten van het verenigingsgebouw

In de vergadering van 27 maart 1999 was er bij de ingekomen post een discussiestuk van twee tuinders, waarin zij stelden dat de contributie zeer hoog zou worden als men in Driemond zou doorgaan met hoge kosten te maken voor het verenigingsgebouw. Vooral de stoorkosten waren zeer hoog. Ze stelden daarom voor geen verenigingsgebouw te plaatsen of aan te sluiten bij volkstuinvereniging Linnaeus. Er werd tijdens de vergadering niet ingegaan op het discussiestuk. Wel vroeg een tuinder in de rondvraag of het feit dat er misschien geen kantine zou komen in Driemond, ter sprake was. De voorzitter antwoordde dat dat niet ter sprake was, gelet op de reactie van de tuinders.

De wisseling van voorzitter ging voor de tweede keer niet door

Verder stond onder andere de verkiezing van een nieuwe voorzitter op de agenda. De beoogde nieuwe voorzitter lag echter in het ziekenhuis met een dubbele longontsteking. Mevrouw Pieters Kwiers bood aan voorzitter te blijven tot de hele verhuizing geregeld was. De leden namen dit aanbod aan.

ProBoom

In het voorjaar van 1999 werd een bomenkapvergunning verleend voor het oude terrein. Een aantal tuinders maakte hiertegen bezwaar. Een tuinder benadrukte de bijzondere natuurwaarde van het terrein: in 1999 had er weer een ransuil jongen grootgebracht, op diverse plekken kwamen spontaan rietorchissen op, watersalamanders bezochten de vijvers. Het terrein werd door het Bureau Stadsecologie genoemd bij de grote lobben, een verbinding naar het Amstelgebied. In de

zomer van 1999, terwijl de leden al bezig waren met de verhuizing naar Driemond, werd ProBoom opgericht. ProBoom was een groep tuinders van Frankendael en de Molukken die zich verzette tegen de ondemocratische manier waarop de kapvergunning voor 629 bomen verleend was. De groep wees erop dat al eerder ingrepen gedaan waren in het gebied wegens plannen die niet uitgevoerd werden. ProBoom spande een rechtszaak aan tegen Eurowoningen. De rechter verklaarde het beroep gegrond. Dat betekende dat Eurowoningen een nieuwe kapvergunning moest aanvragen.

Nieuw gemaal in Driemond

De aannemer begon eind april 1999 met het werk in Driemond. Er was inmiddels een nieuw gemaal geplaatst.

Verhuisvergoeding

Op 10 juli 1999 vond een ledenvergadering plaats, waarbij ook de ambtenaar Ruimtelijke Ordening en projectmanager voor de ontwikkeling van het WCW-terrein en de ambtenaar Grondbedrijf en projectleider van de verplaatsing van de tuinen naar Driemond aanwezig waren. Er werd meegedeeld dat er verschillende verhuisvergoedingen golden. Dat had te maken met het moment waarop men lid geworden was en de plek waar men naartoe ging verhuizen. De gemeente wilde iedereen een vergoeding geven die lid was op 1 januari 1998. Volgens mevrouw Pieters Kwiers moest de peildatum 31 oktober 1997 zijn. De ambtenaar Ruimtelijke Ordening en projectmanager voor de ontwikkeling van het WCW-terrein vatte dit op als een amendement op de brief van de gemeente. Hier volgt de toelichting van mevrouw Pieters Kwiers: "Het bestuur heeft een brief van NWO ontvangen d.d. 31 oktober 1997 waarin de NWO de vereniging liet weten dat de vereniging het terrein op 1 november 1998 terug moest geven. Die brief is in de Echoput van november/december 1997 afgedrukt. De brief is naar alle leden thuis gestuurd. Op 1 januari 1998 wisten dus alle leden dat ze na tien maanden weg moesten zijn. op de eerstvolgende zitting (de derde zaterdag van 1998) wisten ook alle nieuwkomers dat ze maar een paar maanden van hun tuin gebruik konden maken. Deze nieuwe tuinders hebben willens en wetens een tuin genomen. Ze kunnen zodoende geen aanspraak maken op een 'gedwongen' verhuisvergoeding." Vervolgens werden allerlei details besproken. Deze staan in het verslag van de ledenvergadering, dat is afgedrukt in de Echoput van oktober 1999. Voor welke peildatum uiteindelijk gekozen is, is de schrijver van dit overzicht op dit moment niet bekend. De leden (van voor de peildatum) die naar Driemond of een andere volkstuin gingen, kregen van de gemeente fl. 2500. De leden (van voor de peildatum) die naar het hofje gingen, kregen van de gemeente fl. 3500. De leden (van voor de peildatum) die ophielden met tuinieren, kregen van de gemeente fl. 3000.

Oplevering van het terrein in Driemond in gedeeltes

Het zuidelijk deel van het terrein in Driemond was klaar op 23 juli 1999. Op 24 juli konden de tuinders er terecht. Het noordelijk deel was klaar in september 1999.

Bezwaren van volkstuinvereniging Linnaeus en de Bond van Volkstuinders tegen de voorgenomen grootte van de huisjes

In de Echoput van februari 1999 had gestaan dat de Bond van Volkstuinders en volkstuinvereniging Linnaeus bezwaar maakten tegen de voorgenomen grootte van de huisjes van Frankendael van 30 m². In juli 1999 liep deze bezwaarprocedure nog steeds. De ambtenaar Ruimtelijke Ordening en projectmanager voor de ontwikkeling van het WCW-terrein wees de tuinders erop dat ze een risico namen als ze huisjes lieten bouwen van 30 m². In de Echoput van oktober 1999 werd meegedeeld dat de Bond van Volkstuinders zich erbij neergelegd had dat de huisjes in Driemond 30 m² met een veranda van 10 m² zouden worden.

Definitieve locatie voor het hofje

Ook werd in de Echoput van oktober 1999 meegedeeld dat er 24 tuinders naar de atletiekbaan zouden gaan. Op 1 april 2000 kozen de tuinders die naar de atletiekbaan gingen de naam Hof van Eden voor hun nieuwe terrein. Ze kregen toegang tot het nieuwe terrein op 1 juli 2000. In de tijd van 14 februari tot 1 juli waren hun spullen opgeslagen in een loods op het oude complex.

Ontwerp verenigingsgebouw goedgekeurd door Welstandscommissie

In 1999 keurde de Welstandscommissie een ingediend ontwerp voor het verenigingsgebouw goed. De gemeente schonk de vereniging € 350.000 om het te laten bouwen.

Splitsing

Op 11 december 1999 werd een nieuw bestuur gekozen door de tuinders die de vereniging zouden gaan voortzetten in Driemond. Marc Koperdraat werd tot voorzitter gekozen. Het was niet gelukt een bestuur te formeren voor de atletiekbaan. Het plan ontstond om een stichting op te richten voor de atletiekbaan. Vanaf 11 december 1999 splitste de vereniging zich in de volkstuinvereniging Frankendael die naar Driemond ging en de nieuwe vereniging of stichting, die op de atletiekbaan zou komen. De vereniging had een bedrag van fl. 33.136 over om te verdelen over vereniging Frankendael en de stichting die opgericht zou worden voor de atletiekbaan. Er zouden 81 tuinders naar Driemond gaan en 26 tuinders naar de atletiekbaan. Daarom zou fl. 25.084,00 in kas van de vereniging Frankendael blijven en fl. 8051,00 zou gaan naar de stichting van de atletiekbaan. De twee besturen moesten zorgen voor een boedelscheiding. Eind 2000 betaalde tuinvereniging Frankendael de Hof van Eden fl. 8000. Verder kon de stichting een bouwkeet ophalen in verband met de boedelscheiding. De stichting ging akkoord met het geldbedrag maar hoefde geen bouwkeet.

Exploitatiekosten verenigingsgebouw

In de ledenvergadering van 15 januari 2000 werd onder andere gesproken over de plannen voor een verenigingsgebouw. In het bedrag dat ervoor begroot was, was geen geld opgenomen voor een vloer. De vorige voorzitter, mevrouw Pieters Kwiers, had daarom voorgesteld om een coating aan te brengen op de betonplaat. Een aantal leden vond dat geen goed idee omdat ze geen hoge stookkosten wilden. Er was onduidelijkheid over de exploitatiekosten van het oude verenigingsgebouw. Volgens het bestuur waren die fl. 300 per lid per jaar. Sommige leden geloofden dat niet. Ze stelden dat de kantine winst maakte. De voorzitter wees hen erop dat de verzekering fl. 5.500 per jaar kostte en de stookkosten hoog waren. Er werd een commissie opgericht die zich zou richten op de exploitatiekosten van het verenigingsgebouw. De commissie moest bij de bar en de klussengroep vragen wat de wensen waren en aan de aannemer vragen welke kosten daarbij hoorden. Het bestuur kocht een loods om spullen in Driemond op te slaan.

Deadline 14 februari 2000

Na 14 februari 2000 mochten de leden het oude terrein niet meer betreden. Op 14 februari werd er nog van alles overgebracht naar Driemond.

Het voorzieningenpeil

In de ledenvergadering van 27 mei 2000 werd besloten de contributie voor dat jaar vast te stellen op fl. 500. Het vooruitbetaalde bedrag van fl. 400 zou apart gezet worden voor grondhuur. Een tuinder stelde voor dat het bestuur een discussie op gang zou brengen over het voorzieningenpeil en de kosten daarvan. Hij vroeg zich af of het lidmaatschap wel betaalbaar zou blijven voor minima. Tijdens deze vergadering kwam deze discussie enigszins op gang. De penningmeester stelde dat men zou kunnen bekijken of het mogelijk zou zijn dat het verenigingsgebouw zichzelf zou terugverdienen. Er heerste bij een aantal tuinders het gevoel dat het verenigingsgebouw te duur was in gebruik. Op het oude complex werd er vaak 's winters een hele dag de verwarming hoog gezet, waarbij het hele gebouw verwarmd werd voor enkele leden en donateurs die 's avonds kwamen klaverjassen. Een donateur was iemand die heel weinig betaalde en wel van alle voorzieningen gebruik mocht maken. Er ontstond een tweedeling tussen de leden die wel gebruik maakten van de kantine en leden die geen gebruik maakten van de kantine. Veel leden toonden geen belangstelling voor het verenigingsgebouw en voelden zich niet betrokken bij de kantine. Zij wilden dat de exploitatiekosten goed uitgerekend werden. Ze hadden geen zin om veel geld te betalen voor iets waar ze geen behoefte aan hadden of in sommige gevallen zelfs last van hadden (lawaaï).

Zaken waar de vereniging niet mee akkoord ging

In augustus 2000 was het terrein officieel nog van Staatsbosbeheer. Het was de bedoeling dat Staatsbosbeheer het terrein in erfpacht zou geven aan Stadsdeel Zuidoost. Volkstuinvereniging Frankendael zou het dan gaan huren van Stadsdeel Zuidoost. Op 9 augustus 2000 sprak een delegatie van het bestuur met het Grondbedrijf. Het bestuur legde aan het Grondbedrijf de zaken voor waar het bestuur niet mee akkoord ging:

- Diverse sloten en vijvers waren minder diep dan ze volgens het bestek hoorden te zijn. De sloten hoorden 60 centimeter diep te zijn en de vijvers 75 centimeter.

- De sloot aan de westzijde was smal. Men kon er overheen springen.

- Diverse duikers lagen dieper dan ze volgens het bestek hoorden te liggen. De bovenkant lag soms 5 tot 30 centimeter onder het polderpeil. Daardoor waren de duikers niet alleen moeilijk te vinden, maar ze konden ook, als de bagger in de sloot hoog stond, tot aan de bovenkant dichtslibben.

- De bovenlaag van de paden werd een halfharde afwerklaag genoemd. De paden werden zacht na een flink aantal buien. Ze hoorden volgens het bestek 5 centimeter boven het maaiveld te liggen. Dit was niet het geval. Het water bleef daardoor op diverse paden liggen.

- De waterhuishouding van de tuin functioneerde niet goed. Op diverse tuinen was het zo ernstig dat men er zowel 's zomers als 's winters niet kon tuinieren. In sommige tuinen kon men in de zomer niet staan zonder laarzen aan. Het water zakte niet weg. Het aanbrengen van een drainagesysteem konden sommige tuinders niet betalen.

- Er bleek een lek in de waterleiding te zitten.

- De maaiwerkzaamheden waren gestopt. De maaiwerkzaamheden zouden doorgaan tot een jaar na oplevering.

- Enkele bomen waren doodgegaan.

Het Grondbedrijf was van mening dat tijdens de oplevering in oktober 1999 de sloten, duikers en vijvers goed waren. Toch werd afgesproken om deze zaken eind augustus 1999 opnieuw te bekijken. Het Grondbedrijf ging ervan uit dat het probleem in de komende jaren opgelost zou worden door het beplanten en draineren van tuinen en het graven van greppels. De dode bomen zouden worden vervangen. Er zou nog eenmaal gemaaid worden. Er zouden 17 kersbomen geplaatst worden. Er zou naar de lekkage gekeken worden. Het Grondbedrijf zou contact opnemen met Stadsdeel Zuidoost om de overdracht te bespreken. De overdracht was echter voor het bestuur pas bespreekbaar als het terrein door het bestuur en de meerderheid van de leden goedgekeurd zou zijn. Op 12 september 1999 schreef de ambtenaar Grondbedrijf en projectleider van de verplaatsing van de tuinen naar Driemond dat het terrein op 4 oktober 1999 opgeleverd was. Bij deze oplevering was de toenmalige voorzitter, mevrouw Pieters Kwiers, aanwezig geweest. Dat de sloten, vijvers en duikers niet goed waren, is toen niet gemeld. Hij vond dat er daarom geen reden was om hierop terug te komen. Toch bood hij aan om de sloten, vijvers en duikers schoon te laten maken rond het tijdstip van de formele overdracht. Het bestuur schreef terug dat de vereniging niet akkoord ging met de toestand en dat, als deze in het voorjaar van 2001 onveranderd zou zijn, de vereniging niet akkoord zou gaan met de oplevering. Daarop schreef de ambtenaar Grondbedrijf en projectleider van de verplaatsing van de tuinen naar Driemond op 2

oktober 2000 dat er samen met het IBA naar een oplossing gezocht zou worden. Op 3 november 2000 schreef het bestuur een brief aan de ambtenaar Ruimtelijke Ordening en projectmanager voor de ontwikkeling van het WCW-terrein. Hierin stond dat de voorbereiding van het complex niet goed gedaan was. Daardoor was het terrein te nat om te kunnen tuinieren. Het bestuur vroeg aan hem bij wie men terecht kon met klachten op dit gebied. Op 9 januari 2001 schreef de ambtenaar dat de aanleg van het terrein had plaatsgevonden onder moeilijke weersomstandigheden. Daardoor was de structuur van de ondergrond verslechterd. Het lag in de bedoeling dat de vereniging vanaf half 2001 huur zou gaan betalen. Dan zou de vereniging twee jaar geen huur betaald hebben. Hij vond dat daarom voldoende tegemoetgekomen werd aan de lastige omstandigheden na de oplevering.

Tekeningen voor het nieuwe verenigingsgebouw

De werkgroep Nieuw verenigingsgebouw die opgericht was op 15 januari 2000, was uitgebreid met een tuinder die architect was. Hij maakte de tekeningen voor een nieuw verenigingsgebouw. De werkgroep had offertes ontvangen. Die varieerden van fl. 356.000 tot fl. 388.000. De werkgroep vond dat er centrale verwarming in het gebouw moest komen. Een groep leden bleef tegen centrale verwarming in het verenigingsgebouw omdat ze vreesden dat de kosten veel te hoog zouden worden.

Voetbalveld

1999: Bestemming voetballen?

1999: Op het terrein van volkstuinvereniging Frankendael in Driemond lag een veld dat door volkstuinvereniging Linnaeus gebruikt werd om te voetballen. De leden van Linnaeus wilden daar graag samen met de leden van Frankendael op voetballen, zei mevrouw Pieters Kwiers in 1999. Het bestuur heeft niet aan de leden gevraagd of de leden dit wel wilden. De leden hadden weinig inspraak in alles wat er gebeurde op het nieuwe terrein. Mevrouw Pieters Kwiers regelde dit allemaal alleen. Er waren regelmatig leden die in verzet kwamen tegen dit solistische beleid van de voorzitter, maar het was vergeefse moeite.

Zomer 2001: Wat wilden de leden?

Zomer 2001: In de zomer van 2001 was Waltraud Loewenthal voorzitter. Het bestuur sprak af met het Grondbedrijf dat het voetbalveld op kosten van het Grondbedrijf zou worden gefreesd, opgehoogd en geëgaliseerd. Op verzoek van het bestuur werd de Voetbalveldwerkgroep opgericht. De Voetbalveldwerkgroep moest zich richten op de vraag wat de leden wilden met het voetbalveld.

Najaar 2001: Op 17 november 2001 werd Eric Kollen voorzitter. De Voetbalveldwerkgroep zette in de Echoput van februari 2002 zeven varianten op een rijtje. De zeven varianten waren:

1. 100% volkstuinen
2. 100% nutstuinen
3. 100% sport
4. 50% sport/50% recreatief (speeltuin)
5. 100% natuur (of wildernis/bos of bewerkelijke natuur zoals bloementuin/park)
6. 50% nutstuinen/ 25% sport/ 25% recreatief (speeltuin)
7. 50% sport/ 25% tuinen/ 25% recreatief (speeltuin)

In de ledenvergadering van 2 maart 2002 werd een voorlopige stemming gehouden. Er waren 54 leden aanwezig. Er werden 32 stemmen uitgebracht. 23 stemmen waren voor variant 1, 5 stemmen voor variant 7, 2 stemmen voor variant 5, 2 stemmen voor variant 6, geen stemmen voor de varianten 2, 3 en 4. De varianten 1 en 7 werden verder uitgewerkt.

Bestemming volkstuinen, maar dan wel betaald door de gemeente

Tijdens de ledenvergadering van 18 mei 2002 werden de uitgewerkte opties 1 (100% volkstuinen) en 7 (50% sport/ 25% tuinen/ 25% recreatief (speeltuin)) voorgelegd aan de leden. Tijdens deze vergadering stelde een tuinder voor dat het bestuur aan de deelraad zou vragen om het

voetbalveld terug te nemen. Hij stelde dat de gemeente het voetbalveld aan de vereniging had moeten geven toen de vereniging in Driemond kwam. Dan had de vereniging gevraagd om er betonplaten in te leggen. Een lid van de werkgroep stelde dat het zinvol was om deze vraag aan de gemeente te stellen, maar het zou volgens hem pas kunnen in 2005, als de vereniging het terrein aanvaard zou hebben. Het definitieve stemmen over de varianten werd uitgesteld. De werkgroep ging de ideeën uitwerken die in de vergadering naar voren gekomen waren.

2002: tijdelijk beesten op het voetbalveld?

In het najaar van 2002 vroeg een aantal leden of er misschien beesten op het voetbalveld konden zolang de vereniging het veld niet kon gebruiken. Er bleek geen belangstelling bij houders van schapen en paarden.

In de loop der tijd: geen duidelijke bestemming

In de loop van de jaren werden er delen van het veld door leden in gebruik genomen als moestuinen. Er kwamen plekken op waar diverse tuinders hun tuinafval dumpten met toestemming van het bestuur. Er kwam een kinderspeeltuintje. De bagger uit de sloten werd in grote hopen op het veld gegooid. Er kwam een vogelbosje. Een groot deel van het veld werd regelmatig gemaaid. Er werd af en toe op gevoetbald door een paar kinderen, maar het was eigenlijk niet geschikt om erop te voetballen omdat er veel kuilen in zaten. Het Groot Groenoverleg (de Groencommissie, de Klussengroep, de Maaigroep en de Tuindienstleiding) zette een aantal bomen in het veld. Het frezen, ophogen en egaliseren heeft nooit plaatsgevonden.

Afspraken met het Grondbedrijf over het terrein

In juni 2001 was door het bestuur een aantal afspraken gemaakt met het Grondbedrijf om de waterhuishouding op peil te brengen. Er zouden greppels gegraven worden, een aantal tuinen zou gefreesd worden, de duikers zouden schoongespoten worden en lage plekken zouden opgehoogd worden. Op de paden zou het Grondbedrijf later terugkomen. Het voetbalveld zou in september gefreesd, opgehoogd en geëgaliseerd worden. Het Grondbedrijf ging er in 2001 vanuit dat na het graven van de greppels de paden droog zouden worden. Het bestuur en de leden dachten daar anders over.

Exploitatiekosten verenigingsgebouw

In de ledenvergadering van 31 maart 2001 deelde het bestuur mee dat de kosten van de exploitatie van het verenigingsgebouw door de werkgroep Nieuw verenigingsgebouw op ongeveer fl. 257 per tuin per jaar geraamd waren. Vooral de verwarming was een hoge kostenpost. Later dat jaar maakte de werkgroep Nieuw verenigingsgebouw samen met de penningmeester een exploitatiebegroting. De penningmeester ging ervan uit dat de grondhuur zou komen op gemiddeld fl. 449,43 per tuin (inclusief de kosten voor het gezamenlijk deel). De kosten voor verenigingsgebouw en vereniging (de contributie) werden geraamd op fl. 464,59. Iedere tuinder zou dus per jaar ongeveer fl. 914,02 kwijt zijn aan contributie inclusief grondhuur. De architect had inmiddels tekeningen voor het verenigingsgebouw gemaakt en deze besproken met de deelraad Zuidoost.

Water in de winter

Op het oude complex aan de Oosterringdijk kon men in de winter niet beschikken over stromend water in de huisjes. Op het nieuwe complex in Driemond wilde een aantal tuinders wel graag kunnen beschikken over water in de winter. Een tuinder die loodgieter is, maakte dit mogelijk.

Geen afronding in 2001

Op 19 december 2001 schreef het Grondbedrijf dat het Grondbedrijf de betrokkenheid met volkstuinvereniging Frankendael op korte termijn wilde afronden. Het bestuur schreef terug dat het graag mee wilde werken aan een afronding, maar dat er eerst een aantal zaken in orde gemaakt moest worden. Het betrof onder andere de paden en de duikers.

Het onafhankelijke onderzoek

Tijdens de ledenvergadering van 18 mei 2002 werd meegedeeld dat het Grondbedrijf voorgesteld had om het complex door een onafhankelijk onderzoeksbureau te laten onderzoeken omdat het er

van overtuigd was dat alles goed was aangelegd. Voordat het rapport klaar was, kreeg het bestuur een brief van burgemeester Job Cohen, waarin stond dat de gemeente zich verantwoordelijk stelde voor aanpassing of vervanging indien het terrein niet goed bleek te zijn aangelegd door het Grondbedrijf. Het onderzoeksbureau kwam met een rapport waarin stond dat de situatie problematisch was, dat de paden verkeerd aangelegd waren, dat er te weinig rekening gehouden was met de wateroverlast op de paden, dat de afwerklaag niet voldeed en dat bij de aanleg van het complex geen drainagemaatregelen waren genomen, kortom een tamelijk vernietigend rapport.

Het verenigingsgebouw werd gebouwd met vereende krachten

In de zomer van 2002 kreeg de vereniging toestemming van Stadsdeel Zuidoost om het verenigingsgebouw te laten bouwen. Helaas was de firma die het zou gaan bouwen, Delta Projects, die zomer failliet gegaan. Er was al € 11.193,67 aan de firma betaald. De vereniging vreesde dat ze dit bedrag niet terugkreeg. Het bestuur besloot het gebouw te laten bouwen door de firma Albatros. De bouwprijs was € 136.067,36. Een aantal leden hielp mee met de bouw. Er kwam geen centrale verwarming in, want dat was te duur. Het verenigingsgebouw werd gebouwd in 2002. In de Echoput van december 2002 stond een kostenoverzicht. Er was € 169.366,49 uitgegeven. Er was nog € 19.632,97 over. Het bedrag dat aan de Delta Projects was betaald, had de vereniging niet teruggekregen. Het bedrag dat over was, was nodig voor de afwerking. Op de vloer kwam kurk, dat in de kantine zes jaar later vervangen werd door marmoleum. In de andere ruimtes werd de kurk niet vervangen.

Aanleg van elektra

Tijdens de vergadering van 10 juli 1999 was duidelijk geworden dat de gemeente van plan was om elektra aan te leggen voor het verenigingsgebouw, maar niet voor de huisjes. Een aantal tuinders was hierover teleurgesteld. Eind 2000 werd een werkgroep opgericht die de mogelijkheden ging onderzoeken om elektriciteit aan te leggen naar de huisjes. Deze werkgroep zorgde ervoor dat de tuinders die dat wilden, elektra in hun huisjes kregen. De tuinders betaalden dat zelf. Bijna alle tuinders deden mee. Op 1 maart 2003 had iedereen die dat wilde, stroom.

Het Grondbedrijf beloofde alles wat niet deugde in orde te maken

In de ledenvergadering van 9 november 2002 werd meegedeeld dat het Grondbedrijf alles wat niet deugde aan het terrein in orde zou laten maken door de firma Tauw.

Kantine

Kantine

In de Echoput van de zomer 2003 stonden de tarieven voor het gebruik van de kantine en een kamer in het verenigingsgebouw. De tarieven zijn niet ter stemming voorgelegd aan de leden. De tarieven worden sindsdien gehanteerd.

Tarieven verhuur verenigingsgebouw (in euro's per
dagdeel)

Grote zaal	Kamer
---------------	-------

Zomer	Winter	Zomer	Winter
-------	--------	-------	--------

Tuingerelateerd gebruik

Gebruik door leden, noodzakelijk voor de vereniging

(leden- en bestuursvergaderingen, klussenruimte, vergadering werkgroepen et cetera). € 0,0* € 0,0* € 0,0* € 0,0*

Gebruik door niet-leden (bijvoorbeeld voor een

cursus ecologisch tuinieren, een lezing over fruitbomen snoeien, botanisch tekenen, et cetera). € 100 € 200 € 20 n.v.t.

Gebruik door leden en niet-leden: gratis voor leden, niet-leden betalen € 2,50 entree.

Niet-tuingerelateerd gebruik

Gebruik door leden (bijvoorbeeld klaverjassen,

darten, bingo, et cetera) € 0,0 n.v.t. € 0,0 n.v.t.

Gebruik door leden en niet-leden (zoals bruiloften en

verjaardagsfeesten)** € 200 € 300 € 40 n.v.t.

---

*Voor het inzicht in de interne administratie werden de kosten van het verenigingsgebouw wel aan de gebruikers doorbelast, maar er vond geen betaling plaats.

**Na gebruik moest de ruimte worden schoongemaakt door de gebruiker. Voor het overige gebruik gold dat de ruimte bezemschoon moest worden opgeleverd.

*****

OGA

In 2003 veranderde de naam van het Grondbedrijf in Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam (OGA). Er waren afspraken gemaakt met het OGA over verbetering van de paden, het waterpeil en een drainagesysteem.

Peildaling ging niet door

In de ledenvergadering van 27 maart 2004 werd meegedeeld dat de voorgenomen peildaling van de sloten in overleg met de firma Tauw voorlopig uitgesteld was. Er werd een vijver gedempt. In de ledenvergadering van 23 oktober 2004 deelde de voorzitter mee dat hij verwachtte dat het peil niet verlaagd zou worden omdat er teveel onoverzichtelijke gevolgen aan verbonden waren.

Plan voor algemeen gedeelte

Het bestuur gaf in overleg met de Groencommissie en de leden, aan Marleen van Tilburg opdracht om een plan te maken voor het algemene gedeelte van het complex. Marleen van Tilburg had een opleiding tot beeldend kunstenaar, tekenen en schilderen gevolgd aan de Rietveld Academie in Amsterdam. Daarna had ze een opleiding gevolgd aan het Agrarisch Opleiding Centrum in Houten. Sinds 1998 had ze een eigen ontwerp bureau, genaamd Rapunzel Tuinen. Ze presenteerde haar ontwerp op 5 juni 2004. Het ontwerp werd met instemming door de leden ontvangen. Het ontwerp werd uitgevoerd. Het Groot Groen Overleg werd opgericht. Hierin zaten de Groencommissie, de Klussengroep, de Maaigroep en de Tuindienstleiding. In de Groencommissie werd gesproken over de uitvoering van het plan van Marleen van Tilburg. In Echoput 311 (zomer 2004) stond een beschrijving van het plan van Marleen van Tilburg. In Echoput 313 (oktober 2004) stond een tekening van het plan van Marleen van Tilburg.

Weinig animo voor bestuursfuncties

Vanaf 23 oktober 2004 bestond het bestuur uit een penningmeester, een secretaris ad interim en een algemeen bestuurlid. Er was te weinig animo bij de leden om zich kandidaat te stellen voor een bestuursfunctie. Het voortbestaan van de vereniging kwam in gevaar, als er niet op korte termijn een volwaardig bestuur gevormd zou worden. Eric Kollen (voormalig voorzitter) en Peter Lemmens (voormalig penningmeester) bleven na hun aftreden op 23 oktober 2004 de onderhandelingen voeren met OGA. In de ledenvergadering van 12 maart 2005 werd het bestuur aangevuld tot vijf personen en werd Willemien Klarenberg voorzitter. Snel daarna trad de secretaris af. Daardoor was het bestuur weer incompleet. In maart 2006 trad er weer een bestuurslid af. Het bestuur bestond nog maar uit drie personen. Opnieuw wees het bestuur erop dat een goed bestuur uit vijf personen bestaat. Opnieuw was er weinig animo onder de leden om zich verkiesbaar te stellen. Vanaf 4 november 2006 was het bestuur demissionair. De penningmeester had zich niet opnieuw verkiesbaar gesteld, maar bleef aan op interimbasis. Het bestuur bestond nog maar uit drie personen: een voorzitter, een coördinator tuincontrole en een algemeen bestuurslid. Het demissionaire bestuur stelde dat, als er geen aanvulling kwam, het bestuur zijn werkzaamheden zou beëindigen. In de ledenvergadering van 31 maart 2007 werd het bestuur weer versterkt. Het bestond zelfs uit zeven personen. Cisca Ansem werd voorzitter.

Werkzaamheden in de kantine

Op 12 juni 2005 stopte Hil Veldhuis om gezondheidsredenen met haar werkzaamheden voor de kantine. Meer dan 15 jaar had ze in de kantine gewerkt. Cor Kruisheer hield de kantine draaiende. Rob de Grundt ging hem assisteren. Aan het einde van het seizoen 2007 stopte het echtpaar Kruisheer met zijn werkzaamheden voor de kantine.

Levendige democratie

Voor de vergadering van 1 november 2003 waren 23 moties ingediend. (Het woord motie werd ten onrechte gebruikt voor voorstellen.) Het bestuur zag dit als teken van een levendige democratie binnen de vereniging. Het riep wel praktische problemen op bij de behandeling. Er werd een motiecommissie ingesteld. Deze commissie zou de voor- en nadelen van alle moties bekijken en haar bevindingen publiceren. Men mocht dan in de volgende vergadering geen argumenten herhalen die al door deze commissie op papier gezet waren. De commissie nam de vrijheid om niet

alleen voor- en nadelen op papier te zetten, maar maakte ook aanvullende opmerkingen en gaf ongevraagde adviezen.

In 2004/2005 werd er tijdens de ledenvergaderingen veel gesproken over de tuincontrole. Sommige tuinders vonden dat de tuincontrole strenger moest worden, anderen ergerden zich aan de strenger geworden tuincontrole (in de laatste jaren op het oude complex en in de eerste jaren op het nieuwe complex werd er nauwelijks gecontroleerd). Een onderwerp dat ook vaak op de agenda stond was Medehuurders. Er waren tuinders die een medehuurder wilde laten registreren. Dat was aanleiding tot eindeloze discussies. Er werd uiteindelijk een regeling gevonden die aangenomen werd door de leden. In de ledenvergadering van 1 oktober 2005 waren er zoveel voorstellen (totaal 3) en moties (totaal 24) dat ze niet allemaal behandeld konden worden. Een aantal voorstellen en moties werd doorgeschoven naar een volgende vergadering.

Internet

In het najaar van 2006 werd aangekondigd dat er voor een beperkt aantal mensen internet op het complex zou komen. In de hal van het verenigingsgebouw kwam een kabelaansluiting. Men kon daar een laptop op aansluiten. In de bestuurskamer kwam ook internet.

Paden

Op 20 juli 2006 schreven Eric Kollen en Peter Lemmens een brief aan het OGA over de paden. In deze brief stelden ze voor om drie proefstukken aan te leggen. In de ledenvergadering van 4 november 2006 werd aangekondigd dat de drie proefstukjes aangelegd zouden worden. De materialen waaruit de drie proefstukjes bestonden waren respectievelijk Hansegrand, Duomix en grind. In 2007 werden de proefstukjes aangelegd. Op 5 april 2008 kozen de leden ervoor om Hansegrand te laten aanbrengen op de paden. Op 9 december 2008 werd een vergadering gehouden waarop de leden geïnformeerd werden over de details.

Bronnen:

" de statuten van de vereniging

" het verenigingsblad De Echoput

" Bonen, bloemen, bingo, uitgave van en voor volkstuinvereniging Frankendael ter gelegenheid van het 25-jarig jubileum op 12 december 1997.